

## TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 20-1/23-09468  
Otsuse kuupäev 05.12.2023  
Komisjoni koosseis Alar Urm  
Heli Pöder  
Jüri Aava

Tarbija  
Kaupleja AAS BTA Baltic Insurance Company Eesti filiaal (11223507)

Tarbija nõue Tarbija on esitanud nõude kindlustushüvitise saamiseks summas 1923,10 eurot.

### Resolutsioon:

1. Rahuldada avaldus osaliselt. Kindlustusandjal on kohustus tasuda hüvitis summas 1153,86 eurot.
2. Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi, võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

### Asjaolud:

Tarbija sõlmis 22.09.2020 kindlustuslepingu temale kuuluva sõiduauto Peugeot 3008, riikliku registreerimismärgiga 379BDV kaskokindlustamiseks, poliis EE20-A6-00018802-1 ning pikendas nimetatud kaskokindlustuslepingut 23.09.2021 poliis EE21-A6-00021128-0 ja 22.09.2022 poliis EE22-A6-00014996-2.

20.04.2023 esitas tarbija kahjujuhtumi teate, milline registreeriti kaupleja poolt kahjujuhtumina nr. IA6-94913/01-23 ja palus kindlustusandjal hüvitada kaskokindlustusjuhtumina 1923,10 eurot vastavalt Artauto Keretööd OÜ kalkulatsioonile.

Kindlustusjuhtumist teavitati märgitud päeval seepärast, et sõiduk oli Saaremaal, tarbija ise juhtumist ei teatanud, tarbija esindaja sai juhtumist viivitusega teada tunnistajate ütluste põhjal.

19.05.2023 teatas kaupleja e-kirjaga, et kindlustusvõtja poolt deklareeritud kahju ei kuulu hüvitamisele s.t. et kaupleja keeldub hüvitamast kaskokindlustusjuhtumit täielikult. Kaupleja põhjendas otsust üldtingimustega, mille alusel pidanuks kindlustusvõtja teavitama juhtunu toimumisest väidetavalt mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul pärast kindlustusjuhtumist teadasaamist. Samas kodulehel avaldatud kaskokindlustuse tingimuste (kehtivad alates 10.06.2020) p 10.2 ja selle alapunktid sellist ajalist piirangut ei sätesta. Enamgi veel, keeldumist põhjendas kaupleja samas e-kirjas lisaks kindlustuse üldtingimustele vaid sõidukikindlustuse tingimustega, kuid ei viidanud kordagi, et tegemist oli kaskokindlustusjuhtumiga, millele kohalduvad kaupleja enda kaskokindlustuse tingimused.

Kaupleja ei ole täitnud oma seadusest tulenevat kohustust sõlmida tarbijaga leping viisil, milline võimaldaks tarbijal selgelt aru saada, milliseid tingimusi peab tarbija täitma, sest poliisides viidatud lepingutingimused on omavahel vastuolus, üks piirab teavitamise viie päevaga, teine seda ei tee.

25.05.2023 teavitas tarbija kindlustusandjat, et me ei nõustu kindlustusandja otsusega jätta kindlustuskahju hüvitamata, millele kaupleja vastas e-kirjaga 30.05.2023. Märgitud 30.06.2023 e-kirjas märkis kaupleja, et edastab vastuväited hüvitamata jätmise otsusele 01.06.2023 toimuvale kahjukomisjonile.

Tarbija vastas kaupleja 30.05.2023 e-kirjale 31.05.2023 e-kirjaga, milles juhtisin tähelepanu asjaolule, et kaupleja enda tingimused annavad alternatiivi täielikust hüvitisest keeldumise väljamaksmisele kuuluva hüvitise suuruse vähendamise kaudu.

02.06.2023 teatas kaupleja e-kirjaga, et jääb oma otsuse juurde jätta kahjuhüvitis täielikult välja maksmata ning põhjendas seda kindlustuse üldtingimuste punktidega 13.1.4. ja 15.1.6. sealhulgas sõidukikindlustuse tingimuste punktiga 10.2.5 jättes endiselt tähelepanuta, et viimati nimeatud norm pooltevahelisele suhtele ei kohaldu kuna pooltevahelisele suhtele kohalduvad normid on sätestatud poliisis ja nendeks on üldtingimused ning kaskokindlustuse tingimused.

Lisaks eelpool märgitud asjaolule, et kaupleja keeldub oma kohustusi täitmast viitega sellistele tingimustele, millistest ei ole pooltevahel kokkulepitud (sõidukikindlustuse üldtingimused) tõstatub küsimus ka üld- ja erinormi suhtest. Nii nagu kaupleja enda poolt keeldumise alusena viidatus märgib on tegemist üldtingimustega, samas pooltevahel on sõlmitud kaskokindlustusleping, millele kehtib erinorm, s.t. kaupleja enda poolt sätestatud kaskokindlustuse tingimused nr A6-03. Nimetatud tingimused aga ei anna kindlustusandjale õigust keelduda hüvitise väljamaksmisest kui kindlustusandja arvates on kahjujuhtumi teavitamisega hilinenud.

Kaupleja on viidanud oma keeldumises üldtingimuste punktile 13.1.4. millise kohaldamine on küsitav kuna sellist ajalist piirangut ei sea erinorm ehk kaskokindlustuse tingimused. Samuti on kindlustusandja viidanud keeldumisel üldtingimuste punktile 15.1.6, milline on sõnastatud järgmiselt:

*jättis teavitamata /.../ kindlustusriski suurenemisest ning kindlustusjuhtum toimub pärast 1 (ühe) kuu möödumist ajast, mil /.../ oleks pidanud vastava teate kätte saama.*

Märgitud asjaolu ei ole toimunud, kindlustusriski suurendavaid asjaolusid ei ole aset leidnud ei enne ega pärast kindlustusjuhtumi toimumist, mistõttu neist ei saanud seepärast ka teavitada. Seega on kindlustusandja viidanud normile, millist ei ole rikutud ning millise mitterikkumise tõttu puudub ka õiguslik alus jätta hüvitis välja maksmata.

Kindlustusjuhtumist teavitamisega hilinemine ei olnud tahtlik vaid tegemist oli kindlustusvõtja vanusest tekkinud n.ö. meeltesegadusega, kindlustusvõtja oli 76-aastane ning ei saanud aru, milliseid tähtaegu peab järgima.

### **Kaupleja seisukoht:**

*Ei ole laekunud ühtegi avaldust avaldaja poolt viidatud kuupäeval s.o 20.04.2023, kuid 20.05.2023 on avaldaja esitanud Sõidukikahju hüvitise taotluse, milles avaldaja kirjeldab kahjujuhtumit kui kahte eraldi sündmust, millised toimusid suvi 2021 ja 11.05.2022. Seega on kahjuavaldus esitanud hilisema sündumuse suhtes enam kui aastase hilinemisega – 1 aasta ja 9 päeva ning varasema sündumuse suhtes on sündumuse toimumise aeg teadmata, teada on üksnes suline aeg 2 aastat tagasi. Sisuliselt on tegemist kahe erineva kahjujuhtumiga.*

Suvel 2021 toimunud sündumuse kohta teatab avaldaja, et kodus, Saare MK-s sõitis autot garaazist välja ajades maha auto parema külje, kuna garaaz on hoovist väljuva teega nurga all ja ta eksis õige trajektoori valikul (kindlustusjuhtum nr IA6-94913/01- 23). 19.05.2023 on kaupleja teinud kahjujuhtumi nr IA6-94913/01-23 osas otsuse, millega keeldus kahjude hüvitamisest, kuna kindlustusvõtja ei ole täitnud kindlustuslepingu tingimusi, nimelt Üldtingimuste nr GC 2019.0 punkti 13.1.4. kohaselt on kindlustusvõtja kohustatud kindlustusjuhtumi toimumisel teatama BTA-le kindlustusjuhtumist viivitamatult, kuid mitte hiljem kui 5 tööpäeva jooksul pärast kindlustusjuhtumist tedsaamist ning esitama viivitamatult enda valduses oleva teabe ja dokumendid kindlustusjuhtumi tekkimise põhjuste, kahjude eeldatava suuruse, tunnistajate, osapoolte ja kahtlusaluste kohta.

Kindlustusvõtjal on kindlustusjuhtumi toimumise tõendamise kohustus. Kaskokindlustuse tingimuste nr A6-03 punkti 10.2.5. kohaselt on kindlustusvõtja kohustatud kindlustusjuhtumi toimumisel teavitama viivitamatult kindlustusjuhtumi toimumisest ning esitama enda valduses

oleva teabe ja dokumendid kahju tekkimise põhjuste ja kahju suuruse kohta.

Kindlustusvõtja ei ole mõistliku aja jooksul teavitanud kindlustusjuhtumist ega esitanud sündmuskoha kohta mingit infot, mille tulemusena ei ole kindlustusvõtja kindlustusjuhtumi toimumist tõendanud. Samuti on juhtumist teavitamisega venitamise tulemusena suurendanud kindlustusvõtja sõiduki remondi kulusid, kuna kahe aasta jooksul on sõiduki remondi hinnad suurenenud enam kui 35% ning lisaks sellele oleks kindlustusselts tõstnud kindlustusvõtja kindlustusmakset uue lepingu sõlmimisel, sest kindlustusmakse arvutamisel lähtutakse konkreetsest sõidukist, sõiduki omanikust ja vastutavast kasutajast ning nende kahjuajaloost. Kogumina on kindlustusvõtja varjanud järgnevate lepingute sõlmimisel sõiduki tegelikku tehnilist olukorda ning kindlustusvõtja enda tervislikku seisukorda, samuti kindlustusvõtja kindlustusjuhtumite ajalugu, mille tulemusena oleks järgmised kindlustusperioodid kindlustusvõtjale olnud hoopis teise hinnaga.

### **Komisjoni põhjendus:**

Pooled sõlmisid kaskokindlustuse lepingu.

Esitatud asjaolude kohaselt teatas tarbija kindlustusjuhtumist hilinemisega, selle üle puudub pooltel vaidlus. Kindlustusandja on seisukohal, ei juhtumist hilinemisega teatamine on kindlustuslepingu tüüptingimuste kohaselt alus, mis võimaldab antud juhul hüvitamisest keelduda.

Poolte lepingus on tüüptingimused ja need on poliisil viidatud. Tüüptingimused on lepingu osaks saanud.

Antud juhtumi suhtes on asjakohane õigusnorm ka VÕS § 452 lg 2 p 1, mis reguleerib hüvitamist kindlustusvõtja kohustuse rikkumise korral. Lähtuvalt sellest ei või kindlustusandja tugineda kokkuleppele, mille kohaselt vabaneb ta kindlustusjuhtumi toimumise puhul täitmise kohustusest kindlustusvõtja kohustuse rikkumise tõttu, kui kindlustusvõtja on rikkunud muud kui kindlustusmakse tasumise kohustust, mis tuleb kindlustusandja suhtes täita enne kindlustusjuhtumi toimumist ja rikkumine toimub muul põhjusel kui kindlustusvõtja süü tõttu või kui rikkumine ei mõjutanud kahju tekkimist või kahju suurust.

Pooled vaidlevad muuhulgas selle üle, kas kindlustusjuhtumi toimumine on tõendatud, kindlustusandja on seisukohal, et kindlustusjuhtumi toimumine ei ole tõendatud. Antud juhtumi kohta on kindlustusvõtja avaldanud, et "autot garaazist välja ajades sõitis maha auto parema külje, kuna garaaz on hoovist väljuva teega nurga all ja ta eksis õige trajektoori valikul". Esitatud on ka tõendid tekkinud sõiduki vigastuste kohta. Kui isik sõidab enda autoga vastu garaazi, ei pruugi selle sündmuse toimumise kohta olla muid tõendeid, kui sõidukile tekkinud kahjustused. Vastavalt VÕS § 448 lg 2 kindlustusandja võib pärast kindlustusjuhtumi toimumist nõuda kindlustusvõtjalt lepingu täitmise kohustuse kindlakstegemiseks vajalikku teavet. Tõendite esitamist võib kindlustusandja nõuda niivõrd, kuivõrd kindlustusvõtjalt võib mõistlikult oodata nende esitamist. Sellise juhtumi toimumise kohta ei saa kindlustusvõtjalt mõistlikult oodata muid tõendeid, kui selgitus sündmuse toimumise kohta ja kahjustuste fikseerimine. Kaupleja ei ole esitatu kohaselt seoses hilise teatamisega kaotanud kindlustusjuhtumi toimumise fakti kontrollimise võimalusi. Sellisest kindlustusjuhtumist ei pruugi esitatu kohaselt tekkida tõendeid, mille esitamise võimalus on seoses hilise teatamisega kaotatud. Esitatu kohaselt on kindlustusjuhtum toimunud.

Kindlustusandja väitel ja ka tarbija esitatu kohaselt võib seoses hilise teatamisega hüvitatavat kahju vähendada. Kaupleja on esitanud väiteid, et kui tarbija oleks juhtumist ja enda terviseseisundist õigeaegselt teatanud, siis olnuks kauplejal võimalus suurendada kindlustusmakset. See võimalus olnuks, kuid see ei mõjuta hüvitamiskohustust juba sõlmitud poliisi alusel.

Kaupleja on väitnud, et sõidukite remondihinnad on võrreldes kindlustusjuhtumi toimumise ajaga suurenenud enam kui 35%. Sellele ei ole avaldaja vastu vaielnud. Kahju suuruse hindamisel tuleb arvestada selle tekkimise aega ja selle hüvitamise aega. Antud juhtumil on hüvitamine viibinud tarbijast sõltuva asjaolu tõttu. Esitatu põhjal leiab komisjon, et seoses hindade suurenemisega tuleb taotletavat hüvitist vähendada 40%, seega kindlustushüvitis on 1153,86 eurot. Vastavalt poliisile on omavastutus 220 eurot. Vastavalt kaupleja tüüptingimustele on omavastutus kindlustuslepingus määratud kahju osa, mis jääb kindlustusvõtja kanda. Seega, arvestades hüvitise 40% vähendamist on 220 eurot kahjust jäänud avaldaja kanda.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Alar Urm

Heli Pöder

Jüri Aava

/allkirjastatud digitaalselt/